

prima instanță: A. Negru

dosarul nr. 2ra-2168/16

instanța de apel: M. Ciugureanu, G. Dașchevici, E. Fistican

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Ion Druță

Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Mițul împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Igor Doroftei și Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 26 iunie 2015

c o n s t a t ă

La 26 ianuarie 2015, Alexandru Mițul a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2010 Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău a fost obligată să înregistreze cererile sale de raționalizare nr. M-96/09 din 14 ianuarie 2009 și nr. M-96/2/09 din 22 ianuarie 2009.

Menționează că documentul executoriu nr. 2-93/09 a fost expedit spre executare executorului judecătoresc Igor Doroftei, care a inițiat procedura de executare silită în baza acestuia.

Susține că executorul judecătoresc nu a dorit să execute documentul executoriu timp de 3 ani, iar prin demersul din 05 ianuarie 2015 i-a propus ca el să expedieze în mod repetat cererile de raționalizare în adresa debitorului.

Afirmă că Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău, în baza raționalizărilor sale, a reparat acoperișurile ale peste

100 blocuri locative, cu amplasarea mansardelor, valoarea lucrărilor fiind de peste 24000000000 lei.

Relevă că prin neînregistrarea cererilor sale i-a fost cauzat un prejudiciu material în cuantum de 2% din suma respectivă, ceea ce constituie, în viziunea sa, suma de 480000 lei.

Mai relevă că prin inacțiunile executorului judecătoresc și prin neexecutarea hotărârii în termen rezonabil i-a fost cauzat un prejudiciu moral în sumă de 1000000000 lei.

Solicită încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM a sumei de 480000 lei, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 1000000000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La 22 mai 2015, Alexandru Mițul a depus o cerere, prin care a solicitat atragerea în proces a executorului judecătoresc Igor Doroftei, a Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău și a Primarului general al mun. Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 iunie 2015 a fost admisă în parte cererea depusă de către Alexandru Mițul și au fost atrași în proces executorul judecătoresc Igor Doroftei și Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău în calitate de intervenienți accesorii. În rest cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 iunie 2015 acțiunea a fost admisă parțial, a fost constatată încălcarea dreptului subiectiv al lui Alexandru Mițul garantat de art. 6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești emisă de către Curtea de Apel Chișinău la 18 februarie 2010, în perioada 29 aprilie 2010-10 martie 2015 și a fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Alexandru Mițul suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

La 11 iulie 2016, în termenul prevăzut de lege, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii sau casarea deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii primei instanțe în sensul considerării constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești drept o satisfacție echitabilă suficientă a prejudiciului moral suportat.

Recurentul Ministerul Justiției al RM, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material și au fost apreciate arbitrar poziția participanților la proces și probele anexate la materialele dosarului.

Menționează că instanțele judecătorești, examinând pricina, au apreciat doar parțial raportul motivat, prezentat de către executorul judecătoresc Igor Doroftei și scrisoarea prezentată de către Direcția generală locativ-comunală și amenajare a

Consiliului municipal Chișinău, în condițiile în care din conținutul acestor înscrisuri rezultă că neexecutarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2010 nu poate fi imputată exclusiv organelor responsabile de executarea documentului executoriu.

Susține că executorul judecătoresc a întreprins toate măsurile posibile, care puteau fi în mod rațional întreprinse pentru executarea documentului executoriu din 18 februarie 2010.

Afirmă că instanțele judecătorești au apreciat arbitrar poziția participanților la proces și nu au luat în considerare argumentul recurentului în partea ce ține de comportamentul participanților la procedura de executare, în condițiile în care factorul, care a complicat executarea hotărârii judecătorești ține mai mult de comportamentul intimatului.

Relevă că de la data intentării procedurii de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2010 – 29 aprilie 2010 până în luna martie 2014, intimatul nu a insistat sub nici o formă executarea documentului executoriu, precum și nu a depus în adresa executorului judecătoresc implicat în procedura de executare nici o cerere, prin care ar fi solicitat întreprinderea anumitor măsuri concrete în vederea executării hotărârii judecătorești din 18 februarie 2010. Or, conform prevederilor Codului de executare și ale Legii nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, executarea începe de la cererea creditorului, în acest sens este relevant faptul că orice acțiune a executorului judecătoresc în vederea executării documentului executoriu necesită cererea creditorului.

Consideră că acordarea sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, este neîntemeiată și eronată, în condițiile în care nu există temei de a constata încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din cauza autorităților de stat, în sarcina cărora a intrat obligațiunea de a executa documentul executoriu.

De asemenea, consideră că ținând cont de natura dreptului lezat, complexitatea cauzei, atitudinea intimatului, perioada pe parcursul căreia hotărârea judecătorească nu a fost executată, suma acordată cu titlu de prejudiciu moral este exagerată și neechitabilă suferințelor pretinse că ar fi fost suportate.

Susține că recurentul este în imposibilitate de a proba lipsa suportării de către intimat a prejudiciului moral, atâta timp cât nu a fost probată existența de fapt a acestui prejudiciu, or, nu se poate constata lipsa a ceea ce nu există.

Afirmă că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciul moral, în lipsa dovezilor, ce ar confirma că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de stat, fapt ce este prezent în speța dată.

Menționează că art. 5 din Legea enunțată prevede că la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 12 mai 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 214), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu